

David Alan Nicholls este un scriitor și scenarist englez contemporan (n. 1966, Hampshire). A urmat cursuri de teatru la Barton Peveril College, dar și de fizică și de biologie. A absolvit, de asemenea, Bristol University, înainte de a lua lecții de actorie la American Musical and Dramatic Academy din New York. Ca scenarist, a fost nominalizat la British Academy Television Craft Award, la secțiunea „cel mai bun scenarist de televiziune (categoria ficțiune)“, pentru serialul *Cold Feet* (2000). A scris scenariile filmelor *Flirt de nota 10 (Starter for 10)* și *Secretele tatălui meu (And When Did You Last See Your Father?)*, în 2006, respectiv 2007. A scris, de asemenea, pentru BBC adaptările unor romane clasice, *Tess d'Urberville*, *Marile speranțe și Departe de lumea dezlănțuită*.

Ca scriitor, s-a lansat în anul 2003 cu romanul *Cine știe câștigă (Starter for Ten)*, urmat în 2005 de *Dublura (The Understudy)*. În 2009, cel de-al treilea roman al său, *O zi (One Day)*, s-a bucurat de un succes fenomenal, fiind desemnat cartea anului la British Book Awards, iar în 2014, romanul *Noi (Us)* a marcat revenirea scriitorului, cartea fiind nominalizată la prestiosul Premiu Man Booker. Cel mai nou roman al lui David Nicholls este *Dulce tristețe (Sweet Sorrow)*, apărut în 2019.

David Nicholls

Dulce tristețe

Traducere din limba engleză și note
MONICA GRECU

LITERA

București
2020

PARTEA ÎNTÂI

IUNIE

„Pentru ea, a fost prima vară în care n-a fost membră nicăieri. Nu s-a înscris în nici un club și nu a aparținut nimănui. Frankie devenise o persoană fără legături, care atârna pe la uși, și i se făcuse frică.“

Carson McCullers, *Nuntașa*

SFÂRȘITUL LUMII

Lumea avea să se sfârșească joi la ora 4 fără 5, îndată ce se termina discoteca.

Până atunci ne mai apropiaserăm de un astfel de cataclism la Merton Grange doar atunci când apăreau zvonurile despre apocalipsă, cam o dată sau de două ori pe trimestru, în circumstanțe asemănătoare de fiecare dată. Nu era nimic banal, de genul furtuni solare sau asteroizi. Era vorba despre un articol dintr-un tabloid, în care apărea vreo profeție mayașă, vreo remarcă aruncată aiurea de Nostradamus sau vreo simetrie ciudată în calendar, iar în școală începea să umble vorba că o să ni se topească fețele în ora de fizică. Resemnat în fața isteriei generale, profesorul ofta și se oprea la mijlocul lecției, în timp ce noi ne ciundăneam al cui ceas merge cel mai bine, pe urmă începea numărătoarea inversă, fetele se strângau unele în altele, cu ochii închiși și umerii aduși de parcă așteptau să li se toarne apă înghețată peste ele, băieții făceau pe grozavii, dar fiecare dintre noi se gândeau cu regret la săruturile pe care nu le-a primit, la micile răzbunări pe care nu le-a pus în practică, la virginitate, la fețele prietenilor noștri, la părinți. Patru, trei, doi...

Ne țineam răsuflarea.

Respect pentru numărul și Birth!“ și toată lumea izbucnea în râs, ușurată și oarecum dezamăgită să mai fie în viață, și încă la ora de fizică.

— Sunteți mulțumiți acum? Hai, gata, la trebă! spunea profesorul, iar noi ne întorceam la discuția despre ce se întâmplă când o forță de un Newton cauzează mișcarea unui corp pe o distanță de un metru.

Dar joi la ora 3.55, îndată ce se termina discoteca, lucrurile aveau să fie altfel. Tânăr-grăpiș, trecuseră cinci ani și în ultimele săptămâni, apoi în ultimele zile, plutea în aer un soi de extaz amestecat cu panică, de bucurie amestecată cu teamă..., și toate acestea, încununate de un nihilism nebun. Nu ne mai interesau nici scrisorile trimise acasă, nici pedepsele, nici ce puteam face pe lumea astă fără să suportăm consecințele. Pe coridoare și în sălile comune, extincțoarele păreau să aibă un potențial uriaș. O să-i spună Scott Parker toate alea doamnei Ellis? O să dea Tony Stevens foc din nou laboratorului de științe umaniste?

Incredibil, dar ajunsescerăm în ultima zi, o zi strălucitoare și luminoasă care începuse cu o viermuială la porții. Cravatele de uniformă erau purtate ca niște bandane sau garouri, cu noduri compacte cât o nucă sau umflate cât un pumn, însotite de o cantitate de ruj, bijuterii și vopsea albastră de păr care ar fi făcut cinsti unui club de noapte futurist. Ce puteau să ne facă profesorii, să ne trimită acasă? Au oftat și ne-au dat voie să intrăm. Nu mai aveam nici un motiv plauzibil să dăm definiția „brațului mort“ al unui râu, aşa că ultima săptămână ne-o petrecuserăm la cursuri sporadice și demoralizatoare despre ceva ce se numea „viață adultă“, care constă, după câte se pare, mai ales din completarea de CV-uri („Hobby-uri și interese: socializarea, urmărirea de programe la TV“). Am învățat

cum să ne facem balanță contului la carnetul de cecuri. Ne-am uitat pe fereastră la ziua frumoasă de afară și ne-am gândit că nu mai era mult. Patru, trei, doi...

În pauză, stând în sala de dirigenție, am început să desenăm pe cămașile albe de uniformă cu carioci și mărkeri colorate, fiecare dintre elevi fiind aplecat asupra unui coleg precum tatuatorii ruși din închisori, scrijelind fiecare bucătică goală cu sentimentalisme injurioase. „Ai grija de tine, coaie!“ a scris Paul Fox. „Cămașa asta pute“, a adăugat Chris Lloyd. Cuprins de elan poetic, prietenul meu cel mai bun, Martin Harper, a scris *mates4ever*¹ sub un penis cu ouăle aferente, desenate în cele mai mici detaliu.

Harper, Fox și Lloyd – cei mai buni prieteni ai mei în acel moment. Nu doar băieți, ci *băieți de băieți* și, cu toate că erau și ceva fete care ne dădeau târcoale – Debbie Warwick, Becky Boyne și Sharon Findlay –, grupul era autosuficient și impenetrabil. Deși nici unul dintre noi nu cânta la vreun instrument, ne imaginam că eram o trupă. Harper, după cum știam cu toții, era chitaristul solo și vocalistul. Fox era basistul, cu o bătaie ritmică, joasă – *dum, dum, dum*. Lloyd, pentru că se autoproclamașe „nebun“ era tobosar, ceea că îmi lăsase mie...

– Maracasul, spusese Lloyd și izbucniserăm toti în râs.

Maracas mi-a rămas numele, adăugat unei lungi liste de porecle. Fox mi le desena acum pe cămașa de uniformă, două maracase încrucisate sub un craniu, ca o emblemă militară. Debbie Warwick, a cărei mamă era însotitoare de bord, adusese pe furiș o valijoară plină cu sticluțe de diferite băuturi care ne plăceau nouă, care mai de care mai variațe, ca bomboanele dintr-o cutie: cafea și frișcă,

¹ Prietenii pentru totdeauna

Reîmtemă și nucă de cocos. Le țineam ascunse în pumn și le dădeam pe gât, apoi clipeam des și pufneam, în timp ce domnul Ambrose, cu picioarele pe catedră, privea țintă la televizorul pe care rula *Eliberați-l pe Willy 2*, o trataie specială pe care o ignora toată lumea.

Sticluțele cu băuturi erau un fel de aperitiv pentru ultima cină pe care aveam s-o luăm în școală. Toată lumea își amintea de legendara bătaie cu mâncare din 1994: pliculetele cu ketchup care explodau sub tâlpi, bucățele de pește pane zburând prin aer ca steluțele ninja, cartofii umpluți azvârliți ca niște grenade.

— Hai, să te văd dacă ai curaj, i-a zis Harper lui Fox, care cântărea experimental un cârnat gumos, ținându-l de vârf.

Dar profesorii patrulau printre mese precum gardienii la închisoare și, pentru că ni se promisea la final prăjitură cu cacao și budincă cu melasă, momentul dificil a trecut repede.

În fața adunării viitorilor absolvenți, domnul Pascoe a ținut exact discursul la care ne așteptam în care ne încuraja să privim spre viitor, dar să nu uităm de trecut, să țintim cât mai sus, dar să evităm căderile, să avem încredere în noi, dar să ne gândim și la alții. Nu era important doar ce învățaseră — și el spera că învățaseră destul de multe! —, ci și ce fel de tineri adulți deveniseră, iar noi, tinerii adulți, l-am ascultat ezitând între cinism și sentimentalism, exuberanță la suprafață, dar temători și triști pe dinăuntru. Am făcut mișto și ne-am dat ochii peste cap, dar prin sală copiii se prindeau de mâini și-și trăgeau nasul, în timp ce ascultau îndemnurile de a prețui prietenile pe viață pe care ni le făcuseră.

— Pe viață? Doamne, sper că nu! a exclamat Fox, prinzându-mi capul cu brațul, ca la lupte, și dându-mi o castană prietenească.

Venise momentul acordării premiilor și ne-am așezat comod pe scaune. Premii au luat copiii care luau întotdeauna premii, iar aplauzele s-au stins cu mult înainte ca ei să coboare de pe scenă și să se alinieză în fața fotografului de la presa locală, cu voucherele pentru cărți primite cadou sub bărbie, de parcă așteptau să fie identificați la poliție. Pe urmă, sub conducerea domnului Solomon de muzică, orchestra școlară de swing de la Merton Grange a început să zdrăngăne, ca să ne satisfacă nevoia de jazz american, o adevărată cacofonie săltăreață, identificabilă cu greu ca fiind „In the Mood“ de Glenn Miller.

- De ce, mă? De ce? a zis Lloyd.
- Ca să ne stârnească cheful, a spus Fox.
- Cheful de ce? am întrebat.
- Cheful de căcat, a răspuns Lloyd.
- „Futu-i mă-sa“ de Glenn Miller și orchestra lui, a conchis Fox.

— Nu-i de mirare că a căzut cu avionul, a spus Harper. Când bombardamentul de sunete a încetat, Fox, Lloyd și Harper au țășnit în picioare și au început să aplaude, strigând: „Bravo, bravo!“ Pe scenă, Gordon Gilbert, care arăta ușor dement, a apucat trombonul de gură și l-a aruncat sus, sus de tot, unde instrumentul a pluit o clipă și apoi a căzut cu zgomot pe parchet și s-a boțit de parcă era făcut din folie de aluminiu. Domnul Solomon a început să țipe la Gordon, iar noi ne-am tărât pașii spre discotecă.

Îmi dau seama, totuși, cât sunt de absent din povestea de mai sus. Îmi aduc aminte destul de bine ce s-a întâmplat în ziua aceea, dar dacă încerc să descriu scenele, mai degrabă îmi vine în minte ce am văzut și ce am auzit, nu

ce am spus sau ce am făcut. Elev fiind, am ieșit în evidență prin faptul că n-am ieșit în evidență cu nimic. „Charlie se străduiește să atingă standardele de bază și reușește, în cea mai mare parte“, cam atât a fost tot ce am putut obține și chiar și bruma asta de reputație s-a dus naibii când a început sezonul examenelor. Nici admirat, nici disprețuit, nici adorat, nici temut. N-am fost un bully, deși știam destui din ăstia, dar nici nu m-am băgat între haită și victimă, fiindcă nici curajos nu eram. generația noastră era plină de infractori – hoți de biciclete, hoți din magazine și incendiatori, și, deși m-am ținut deoparte de copiii cei mai înfricoșători, nu m-am împrietenit nici cu cei inteligenți, ascultători și primitori de premii în vouchere pentru cărți la sfârșit de an. N-am fost nici conformist, nici rebel, nici n-am colaborat, nici nu m-am revoltat, cu alte cuvinte nu m-am băgat în bucluc, dar nici în alte chestii.

Moneda de schimb la noi era comedia și, cu toate că nu m-aș fi putut numi clovnul clasei, aveam simțul umorului. Mi s-a întâmplat să aud râsete surprinse din public, dar glumele mele cele mai bune fie erau înecate de o voce mai puternică, fie veneau prea târziu, așa că și acum, după douăzeci de ani, încă mă mai gândesc la chestii pe care ar fi trebuit să le spun în 1996 sau 1997. Știam că nu eram urât – s-ar fi găsit cineva să-mi spună – și eram vag conștient de șoaptele și chicotelile care veneau dinspre cârdurile de fete, dar ce folos dacă nu-mi venea nimic intelligent de zis? Am moștenit de la tata înălțimea și atât, iar de la mama ochii, nasul, gura și dinții – așa cum trebuie, spunea tata –, dar am mai luat de la el și tendința de a umbla cocoșat și cu umerii gheboșați, ca să ocup cât mai puțin spațiu. Norocul a făcut ca glandele și hormonii să nu

mi-o ia razna, așa că am fost scutit de acneea și furunculele care pur și simplu băgau frica în adolescență, nu eram nici slab din cauza anxietății, nici grăsun de la cartofii prăjiți și băuturile carbogazoase cu care ne hrăneam, dar nu eram o apariție prea încrezătoare în sine. De fapt, nu eram încrezător în nici o privință.

În jurul meu, ceilalți copii își adaptau personalitățile cu aceeași hotărâre cu care își schimbau hainele și frizurile. Eram flexibili și nestatornici și încă mai aveam timp să ne schimbăm scrisul de mâină, opțiunile politice, râsul sau mersul, felul în care stăteam pe scaun, înainte ca măria să se întărească. Ultimii cinci ani fuseseră un soi de repetiție generală haotică, în timpul căreia copiii și-au schimbat hainele și atitudinile, prietenii și opiniile, care au rămase cu toatele vraîște pe podea. A fost o epocă înfricoșătoare și entuziasmantă pentru cei care au luat parte la ea, înnebunitoare și absurdă pentru părinții și profesorii care au fost martorii acestor improvizării febrile și care au fost nevoiți să facă ordine după noi.

În curând avea să vină momentul în care să ne găsim câte un rol cu care să ne potrivim cât de cât, dar când am încercat să mă văd prin ochii celorlalți (literalmente, în unele nopți târziu zgâindu-mă atent, cu părul umed dat pe spate, în oglinda pe care o folosea tata la bărbierit), n-am zărit nimic special. În fotografiile cu mine din acea perioadă arăt că primele încercări ale unui personaj de desene animate, prototipuri care seamănă cu versiunile ulterioare, dar sunt cumva disproporționate, nu tocmai în regulă.

Nimic din toate astea nu ajută, însă. Imaginați-vă o fotografie de grup cu toată clasa, pe care o are toată lumea, în care chipurile sunt prea mici ca să se distingă clar dacă nu te uiți cu atenție. Indiferent dacă poza e veche de cinci

Respect pentru oameni și cărti

sau de cincizeci de ani, întotdeauna pe rândul din mijloc e câte o figură vag familiară, cineva despre care nu există anecdotă, cu care nu sunt asociate nici scandaluri, nici triumfuri. Și te întrebi: „Cine naiba era āla?“

Ei bine, ăsta e Charlie Lewis.

„Iată-o“

„Înțeleg“

RUMEGUŞ

Discoteca absolvenților avea reputația unui nivel de depravare egal cu cel al petrecerilor din Roma antică, fiind depășită numai de excursia organizată de profesorul de biologie. Terenul de desfășurare era sala de sport, destul de mare cât să cuprindă un avion de linie. Ca să se creze o iluzie de intimitate, fuseseră atârnate de spaliere niște drapele străvechi, iar din tavan spânzura un glob cu oglinzi, ca un buzdugan medieval uriaș, dar spațiul tot arăta golaș și expus. La primele trei melodii am stat cu toții însirați pe bănci, privindu-ne cu neîncredere peste parchetul scrijelit și prăfuit, ca niște războinici pe câmpul de bătălie, pasându-ne sticluțele de la Debbie Warwick de la unul la altul și bându-le ca să căpătăm curaj, până când n-a mai rămas decât Cointreau. Asta era o limită pe care nu îndrăznea nimeni s-o depășească. Domnul Hepburn, proful de geografie, învărtea de zor la platane, trecând de la „I Will Survive“ la „Baggy Trousers“ și chiar la „Relax“, până când domnul Pascoe i-a spus s-o taie la mijloc. Încă o oră și 15 minute. Ce pierdere de vreme...

Și pe urmă a venit Blur cu „Girls & Boys“ și, ca la un semn, pe ringul de dans s-a produs un soi de tsunami, toată lumea a început să danseze frenetic, apoi a rămas să strige versurile de la melodiile pop-house care au urmat. Domnul

CUPRINS

PARTEA ÎNȚÂI. IUNIE

Sfârșitul lumii.....	11
Rumeguș	19
Dansuri lente.....	31
Infinitate	38
Pajîștea	46
Compania teatrală „Cinci stânjeni sub mare“	61
La prima vedere.....	70
Mama.....	74
Să fii cuminte	82
Colțuri	91
Jocul numelor.....	101
Romeo	115
Mergând spre casă	122

PARTEA A DOUA. IULIE

Nuntă.....	133
Stârc	138
Scorțișoară.....	146
Tata.....	162
Sampson.....	168
Trac.....	175
Începuturi	185
Hobby-uri și interese: socializare.....	191
Săbii	199
Pygmalion.....	206
Jam session	212
Sticle maro	217
Cultură.....	222
Secțiunea de jazz.....	228
Râs teatral	239
Improvizație	245
Perspective.....	253

Examen.....	258
Măști.....	271
The Angler.....	282
Pinii	294
Regina Mab.....	309

PARTEA A TREIA. AUGUST

Dragoste.....	329
Repetarea replicilor.....	336
Râul	342
Noapte înstelată, înstelată.....	350
Presă și publicitate.....	358
Atelier artistic.....	368
„Un loc i-am arvunit iubirii mele“.....	382
Domnul Howard.....	391
Cicatricele	398
Forceps.....	404
Rușine.....	409
Petrecere câmpenească.....	413
Acasă.....	421
Rezultate	426
Leagăne și tobogane.....	438
Canada, Malaga, Rimini, Brindisi	445
Pulbere de stele.....	450
Ultima noapte	459

PARTEA A PATRA. IARNĂ

1998.....	467
2x 4x 8x 16x.....	472
Săpături arheologice	484
Ultima poveste de dragoste.....	492
Cu placere	496
Piesa-i gata	504
<i>Mulțumiri.....</i>	509

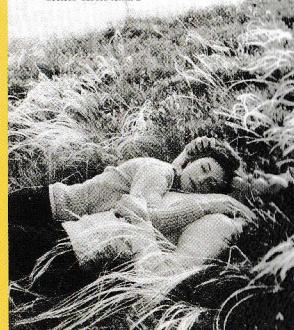
Dacă ţi-a plăcut această carte,
iți mai recomandăm din aceeași colecție:

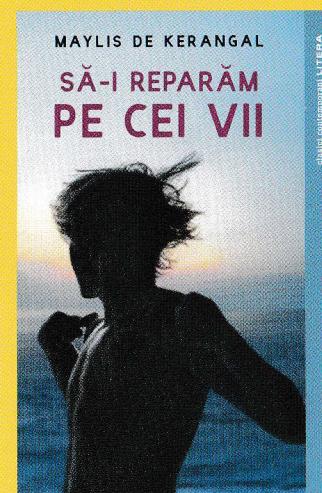
WALLACE STEGNER

Spre țărmul ocrotit

Roman finalist la National Book Critics Circle Award

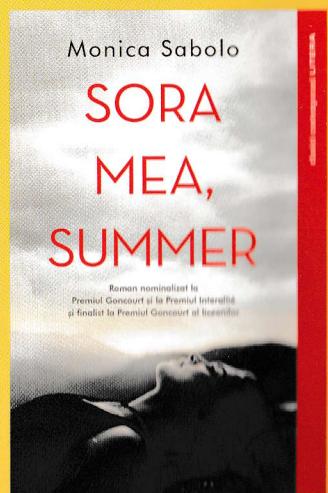
clasic contemporan LITERA

Monica Sabolo

*SORA
MEA,
SUMMER*

Roman nominalizat la
Premiul Goncourt și la Premiul Interbelis
și finalist la Premiul Goncourt al tinerilor

clasic contemporan LITERA